

ἔπει καὶ περὶ παντὸς ὄντος θύνανται διάφοροι ἐπιστήμαι κατὰ διάφορον
πραγματεύεσθαι θεωρίαν.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατηγοριῶν, πῶς εἰσὶ πέντε.

Ἐπὶ πᾶσι τοῖς εἰρημένοις ζητεῖται ἢ τῶν πέντε τούτων καθόλου αὐτάρ-
κεια. Δοκεῖ γὰρ πλείω δεῖν εἶναι τὰ κατηγορικά, διότι καὶ ὁ ὀρισμὸς
κατηγορούμενόν ἐστιν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Τοπικῶν φαίνεται· ἐστὶν
ἄρα κατηγορικόν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἄτομόν ἐστὶ κατηγορικόν, ὡς ὅταν
f. 99^v λέγωμεν· „ὁ Σωκράτης ἐστὶν ἄτομον“. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο συντάττεται τοῖς
κατηγορικοῖς, οὔτε μὲν ἀνάγεται ὑπὸ τι τῶν πέντε τούτων· ὥστε | ἔδει
10 τοῦλάχιστον ἐπτά εἶναι τὰ κατηγορικά. Ἄλλὰ μὴν καὶ ἄπειρα εἶναι μᾶλλον
εἰκὸς ἐστὶν· ὅσαχῶς γὰρ λέγεται θάτερον τῶν ἀντικειμένων, τοσαυταχῶς
καὶ τὸ λοιπὸν λέγεται, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἰστέρων λέγεται. Ἄλλὰ
τὸ καθόλου καὶ μερικόν εἰσὶν ἀντικείμενα· ὅσαχῶς ἄρα λέγεται τὸ
μερικόν, τοσαυταχῶς ἔδει καὶ τὸ καθόλου λέγεσθαι· ἀλλὰ τὰ μερικά οὐκ
15 εἰσὶ μόνον πέντε, μᾶλλον εἰσὶν ἄπειρα, ὡς φησὶν ὁ Πορφύριος· ἄρα, καὶ
τὰ λοιπά.

Ἄλλ' εἰς τούναντίον ἐστὶν ὁ Πορφύριος.

Πρὸς τοῦτο δεῖ λέγειν, ὅτι τὰ κατηγορικά διακρίνονται κατὰ τοὺς
τρόπους τῆς κατηγορίας ἢ τὸ ἀνώτερον κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ὑπ' αὐτό·
20 πᾶν δὲ κατηγορούμενον ἢ τρόπον ἔχει τοῦ κατηγορεῖσθαι οὐσιωδῶς, ἢ κατὰ
συμβεβηκός· εἰ οὐσιωδῶς, ἢ ἐν τῷ τί, ἢ ἐν τῷ ὅποιον. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ
ὅποιον, ἐστὶν ἢ διαφορά· εἰ δὲ ἐν τῷ τί, ἢ κατὰ πλειόνων διαφερόντων
ἀριθμῷ κατηγορεῖται, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ εἶδος· ἢ κατὰ διαφερόντων εἶδει,
καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ γένος. Εἰ δὲ κατὰ συμβεβηκός, ἢ κατηγορεῖται καθ' αὐτό,
25 ἢ ἄλλως κατὰ συμβεβηκός· εἰ καθ' αὐτό, οὕτως ἐστὶ τὸ ἴδιον· τὸ γὰρ ἴδιον
κατηγορεῖται τῷ δευτέρῳ τρόπῳ τοῦ καθ' αὐτό κατὰ τοῦ εἶδους καὶ τῶν
ἄτόμων τοῦ εἶδους, εἰ καὶ ἐνυπάρχει κατὰ συμβεβηκός τῷ εἶδει καὶ οὐ
κατηγορεῖται αὐτοῦ τῷ πρώτῳ τρόπῳ τοῦ καθ' αὐτό. Εἰ δὲ κατηγορεῖται
κατὰ συμβεβηκός ἄλλως, οὕτως ἐστὶ τὸ κοινὸν συμβεβηκός· καὶ οὕτως, ἐπεὶ
30 πέντε μόνον εἰσὶ τρόποι κατηγορίας, καὶ πέντε μόνον εἰσὶν κατηγορικά.

Εἴωθε δὲ καὶ ἄλλως εἰδοσθαι ἢ διακρίσεις τούτων τῶν πέντε κατη-
γορικῶν. Πᾶν τὸ κατηγορούμενον ἢ ἐν τῷ τί ἐστὶν κατηγορεῖται, ἢ ἐν τῷ
ὅποιον τί ἐστὶν· εἰ ἐν τῷ τί ἐστὶν, ἢ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων
τῷ ἀριθμῷ, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ εἶδος· ἢ κατὰ διαφερόντων τῷ εἶδει, καὶ
35 οὕτως ἐστὶ τὸ γένος. Εἰ δὲ ἐν τῷ ὅποιον τί ἐστὶν, ἢ ἐν τῷ ὅποιον
κατ' οὐσίαν, ἢ ἐν τῷ ὅποιον κατὰ συμβεβηκός. Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ ὅποιον

3 Περὶ — πέντε : Περὶ τῆς ἀταξίας τῶν πέντε καθόλου en marge B 21 τ' après ὅποιοι add BC 28-30 Εἰ — κατηγορικά en marge A

τί ἐστι κατ' οὐσίαν, ἐστὶν ἡ διαφορά. Μέχρι μὲν οὖν ὧδε, καλῶς λέγεται· ἐπ' ἐκεῖνα δὲ φασίν· εἰ δὲ ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστι κατὰ συμβεβηκός, ἢ τὸ συμβεβηκός ἐκεῖνο κτίζεται ἐκ τῶν ἰδίων ἀρχῶν τοῦ εἶδους, ἢ μή· καὶ ἐν τούτῳ κακῶς λέγουσιν. Εἰ γὰρ καὶ ἀληθής ἐστὶν ἡ τοιαύτη διάκρισις, ἀλλ' οὐ λαμβάνεται κατὰ τὸν τρόπον τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ κατὰ τὸν διάφορον τῆς ὑπάρξεως τρόπον, ἢ τῆς ἰδίας αἰτίας· τὰ δὲ κατηγορικά δεῖ διακρίνεσθαι κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τῆς κατηγορίας.

Ἄλλοι λέγουσιν ἄλλως ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ὅτι εἰ κατηγορεῖται ἐν τῷ ὁποῖον τί ἐστι κατὰ συμβεβηκός, ἢ ἀντιστρεφόντως, ἢ οὐκ ἀντιστρεφόντως· καὶ οὐδὲ τοῦτ' ἐπαινεῖται, διότι τὸ ἴδιον οὐκ ἔχει λόγον κατηγορικοῦ ἐν τῇ πρὸς τὸ εἶδος ἀποβλέψει οὐ ἐστὶν ἴδιον· τῇ γὰρ πρὸς αὐτὸ σχέσει μᾶλλον ἐστὶ κατηγορούμενον· ἀλλὰ τῇ σχέσει τῶν ἀτόμων τοῦ εἶδους ἐστὶ κατηγορικόν. Τὸ δὲ ἴδιον τῇ σχέσει τῶν ἀτόμων τοῦ εἶδους οὐκ ἀντιστρεφόντως κατηγορεῖται, καὶ διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη διάκρισις, κακῶς λέγεται.

Ἐπ' ἄλλων λέγεται ἄλλη διάκρισις, κατὰ τι μὲν ὁμοία τῇ προσεχῶς εἰρημένη, κατὰ τι δὲ ἀνομοία. Πᾶν γὰρ τὸ κατηγορούμενον, φασίν, ἢ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί, ἢ ἐν τῷ ὁποῖον. Εἰ μὲν οὖν κατηγορεῖται ἐν τῷ ὁποῖον, ἐστὶ συμβεβηκός. Ἀλλὰ τὸ συμβεβηκός διχῶς λαμβάνεται· τὸ μὲν γὰρ ἔχει αἰτίαν ἰδίαν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ ἴδιον· τὸ δὲ οὐκ ἔχει ἀρχὴν ἰδίαν ἀλλὰ κοινήν, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ συμβεβηκός. Εἰ δὲ κατηγορεῖται ἐν τῷ τί ἐστὶν, ἢ σημαίνει τί καὶ λέγει τί, ἢ σημαίνει τί καὶ λέγει ποῖον. Τῷ μὲν οὖν πρώτῳ τρόπῳ ἐστὶ τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος, ὧν τὸ μὲν γένος θέλει πολλὰ ἐν οἷς ἂν σφύζοιτο, τῷ δὲ εἶδει καὶ ἐν ἀρκεί πρὸς τὸ σφύζεσθαι δύνασθαι. Τῷ δὲ δευτέρῳ τρόπῳ ἐστὶν ἡ διαφορά. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ διάκρισις τοῖς ὁμοίοις καὶ πλείοσιν ἐγκλήμασιν ὑπάγεσθαι δύναται. Διὰ τοῦτο ἡ προτέρα διάκρισις βελτίων ἐστίν.

Τότε πρὸς τοὺς λόγους λέγω ὅτι, ὁπόταν λέγηται ὅτι ὁ ὀρισμός ἐστὶ κατηγορούμενον, ἄρα ἐστὶ κατηγορικόν, ψεῦδός ἐστὶν· οὐ γὰρ ἔπεται, διότι ἐτέρωθεν λαμβάνεται ὁ λόγος τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἄλλοθεν ὁ λόγος τοῦ κατηγορικοῦ· τὰ μὲν γὰρ κατηγορικά διακρίνονται, κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τῆς κατηγορίας, τοῦ ἀνωτέρου κατὰ τοῦ ὑπ' αὐτό· τὰ δὲ κατηγορούμενα διακρίνονται κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τοῦ ἐνυπάρχειν ἢ ἐμπεφυκέναι τῷ ὑποκειμένῳ, πρὸς ἥντινα ἐνυπαρξὶν ἢ ἐμφυσιῖν τάττεται ἢ θεωρία τοῦ βιβλίου τῶν Τοπικῶν. Διὸ καὶ ἐν τοῖς τοπικοῖς τέσσαρα τὰ κατηγορούμενα τίθεται κατὰ τὸν τετραπλοῦν τρόπον τοῦ ἐνυπάρχειν, | τουτέστιν ὁ ὀρισμός, ὃς ἐνυπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ οὐσιωδῶς μετ' ἀντιστροφῆς, καὶ τὸ ἴδιον, ὃπερ ὑπάρχει αὐτῷ ἐπουσιωδῶς μετ' ἀντιστροφῆς, f. 30^v

9 ὁποῖον en interligne A, om BC
15 Ἐπ' ἄλλων B 24 δύνασθαι om B

καὶ τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός, ὧν τὸ μὲν ὑπάρχει οὐσιωδῶς ἄνευ ἀντιστροφῆς, τὸ δὲ ἐπουσιωδῶς ἄνευ ἀντιστροφῆς.

Εἰ δὲ ζητοῖη τις καὶ διατί ὁ ὀρισμός ἐστι κατηγορούμενον καὶ οὐ κατηγορικόν, λέγω ὅτι ὁ ὀρισμός ἐστι κατηγορούμενον, διότι ἔχει τοῦ ἐνυπάρχειν τρόπον ἄλλον παρ' ὃν ἔχουσι τὰ ἄλλα κατηγορούμενα· ἐνυπάρχει γὰρ οὐσιωδῶς μετ' ἀντιστροφῆς. Ἄλλὰ ἄλλον τρόπον τοῦ κατηγορεῖσθαι οὐκ ἔχει παρὰ τὰ ἄλλα πάντα κατηγορικά, διότι ὡσπερ τὸ εἶδος κατὰ πλειόνων διαφερόντων ἀριθμῶν λέγεται ἐν τῷ τί ἐστίν, οὕτω δὴ καὶ ὁ ὀρισμός, καὶ οὕτως οὐκ ἐστὶν ἄλλο κατηγορικόν παρὰ τὸ εἶδος, εἰ καὶ ἄλλο κατηγορούμενον ἐστὶ παρὰ τὸ ἴδιον καὶ τὸ γένος καὶ τὸ συμβεβηκός.

Ὅποταν δὲ λέγεται ὅτι τὸ ἄτομόν ἐστι κατηγορικόν, λέγω ὅτι τὸ ἄτομον διχῶς λαμβάνεσθαι δύναται· ἢ ἀντὶ τοῦ πράγματος τοῦ ὑποκειμένου τῇ ἐπινοίᾳ, ἢ ἀντὶ αὐτῆς τῆς ἐπινοίας. Εἰ μὲν οὖν λαμβάνοιτο ὡς τὸ πρᾶγμα τὸ τῇ ἐπινοίᾳ ὑποκείμενον, οὐ κατηγορεῖται κατὰ πολλῶν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτοῦ μόνον. Εἰ δὲ λαμβάνοιτο ἀντὶ τῆς ἐπινοίας, τότε κατηγορεῖται παρωνύμως, ὡς τὸ συμβεβηκός κατὰ τοῦ ὑποκειμένου· ἐν γὰρ τὸ λέγειν· „ὁ Σωκράτης ἐστὶν ἄτομον“, ἢ κατηγορία παρωνυμος γίνεται, ὡσπερ ὅταν λέγω· „ὁ ἄνθρωπός ἐστιν εἶδος“ τὸ γὰρ εἶναι ἄτομόν ἐστὶν ἐπίνοιά τις ἐπὶ Σωκράτους θεμελιουμένη, ὡσπερ τὸ εἶδος ἐστὶν ἐπίνοιά τις θεμελιου-
20 μένη ἐπὶ τοῦ εἶδους.

Πρὸς δὲ τὸν λοιπὸν λόγον, ἐν ᾧ ἐλέγετο ὅσαχῶς τὸ ἐν τῶν ἀντικειμένων ἐστὶ, καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι, φημί τοῦτο ἀληθὲς εἶναι ὅσον πρὸς τὰ σημαίνόμενα, οὐ μόντοι γε ὅσον πρὸς τὰ ὑποκείμενα. Ὡσαύτως, ὅτι τὸ καθόλου καὶ μερικόν εἰσὶν ἀντικείμενα, δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι, λέγοντες ὅτι εἰσὶν ἐπίνοιαι κεχωρισμέναι μόνον ἀλλήλων καὶ διάφοροι. Ἄλλὰ μᾶλλον λέγειν δυνάμεθα ὅτι ὅσαχῶς λέγεται τὸ μερικόν, τσαυταχῶς καὶ τὸ καθόλου ὅσον πρὸς τὰ σημαίνόμενα, ἀλλ' οὐχ ὅσον πρὸς τὰ ὑποκείμενα· ὅθεν οὐκ ἀνάγκη ὅσα εἰσὶν ὑποκείμενα τοῦ ἑνὸς, τσαῦτα εἶναι καὶ τοῦ λοιποῦ·
f. 31 τὸ γὰρ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν | ἀντίκεινται μὲν, ἀλλ' οὐκ ἔχουσιν ἴσα τὰ
30 ὑποκείμενα· οὐ γὰρ ἀνάγκη τσαῦτα εἶναι ὑποκείμενα τοῦ λευκοῦ, ὅπόσα δὴ καὶ τοῦ μέλανος.

Leçon VIII.

Du genre.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΟΓΔΟΗ· ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ.

35

„Ἔοικε δὲ μήτε τὸ γένος“.

Προσθεὶς ὁ Πορφύριος ἐν τῷ προομίῳ τὸν ἑαυτοῦ σκοπὸν καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ σκοποῦ καὶ τὸν τρόπον τῆς προχωρήσεως, ὡς εἴρηται πρότερον,

γῶν ἀρχεται τὸν ἴδιον ἐπεξεργάσασθαι σκοπὸν, καὶ διαιρεῖται τοῦτο τὸ μέρος εἰς δύο· ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ μέρει ζητεῖ τὰς ἰδιότητας καὶ τὰς φύσεις τούτων τῶν κατηγορικῶν ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἀπολελυμένως· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰς τούτων κοινωνίας καὶ διαφορὰς ἀποδίδωσιν ἐν τῇ τούτων πρὸς ἀλλήλα παραθέσει.

Τὸ δὲ πρῶτον μέρος διαιρεῖται εἰς πέντε κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν πέντε τούτων ὑποκειμένων τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ.

Ὅν αὖθις ἐν τῷ πρώτῳ, ὅπερ ἐστὶ τὸ παρὸν, ὁ περὶ τοῦ γένους δηλαδὴ λόγος, τρία ποιεῖ. Πρῶτον μὲν γὰρ προτίθησι τὴν πολλαπλότητα τοῦ γένους· δεύτερον, ἐκλέγεται τὸ σημαϊνόμενον περὶ οὗ σκοπὸν ἔχει λέγειν, 10 καὶ ὀρίζεται τὸ γένος κατ' ἐκεῖνο τὸ σημαϊνόμενον· τρίτον, ἐξηγεῖται τὸν ὀρισμὸν. Περὶ τὸ πρῶτον μέρος αὖθις οὕτω προχωρεῖ· πρῶτον μὲν γὰρ τίθησι τὰς δύο ἐκδοχὰς τοῦ γένους, αἵπερ εἰσὶν ἔξω τοῦ παρόντος αὐτῷ σκοποῦ· δεύτερον, αὐτὰς παραβάλλει πρὸς ἀλλήλας.

Περὶ τὸ δεύτερον οὕτω προχωρεῖ· πρῶτον, τίθησι τὸ σημαϊνόμενον 15 ἀπλῶς, εἶτα ἐκλέγεται τοῦτο, τρίτον, ὑπογράφει.

Ὅπως δὲ προχωρεῖ πρὸς τὸ τρίτον μέρος, δῆλον ἐστίν· πρῶτον μὲν γὰρ διαιρεῖ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ κατηγορεῖσθαι, καὶ φησὶ πόσα εἰσὶ τὰ κυρίως κατηγορούμενα. Δεύτερον, τῷ λόγῳ τῷ ἀποδοθέντι τοῦ γένους διακρίνει τοῦτο τῶν ἄλλων κατηγορικῶν κατὰ μέρος, μᾶλλον δὲ 20 διαιρεῖ πάντων τῶν ἀπλῶς κατηγορεῖσθαι λεγομένων, εἶτα ἐπαναλαμβάνει, εἶτα ἐπικρίνει, συμπεραίνων περὶ τῆς ὑπογραφῆς, ὅτι καλῶς ἀποδέδοται.

Περὶ τῶν σημαϊνομένων τοῦ γένους.

Φησὶ τοίνυν οὗτοι, πολλαχῶς λεγομένου τοῦ γένους, ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ εἴδους· προαναφώνει γὰρ ἐντεῦθεν ἡμῖν, ὅτι συνεχῆ τὴν περὶ τούτων 25 ἀμφοτέρων διδασκαλίαν ποιήσεται· πρῶτον μὲν σημαϊνόμενον τοῦ γένους ἐστὶ τὸ ἄθροισμα τῶν πολλῶν, τῶν ἐχόντων πῶς πρὸς ἓν τι ὡς πρὸς μίαν καὶ κοινὴν ἀρχήν, καὶ ἔτι πρὸς ἀλλήλους ἐχόντων πῶς, ἦτοι δεσμῶ f. 31^v συγγενείας συνδεδεμένων, ἢ νόμοις, ἢ ἔθεσιν ὀρισμένοις· ὥσπερ τὸ ἄθροισμα τῶν Ῥωμαίων λέγεται γένος κατὰ τὴν σχέσιν ἣν ἔχουσι πρὸς ἓνα τινὰ 30 τὸν Ῥωμύλον ὡς εἰς τινὰ τῆς γενέσεως ἀρχήν, καὶ ἔτι κατὰ τὴν σχέσιν ἣν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους διαφόρῳ δεσμῶ συγγενείας, ἢ πρὸς τὴν μίαν ἐκείνην ἀρχὴν ἀναφορᾶς, ὡς προεῖρηται· καὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ τῶν ἄλλων γενῶν ἀποτέτμηται, ἅπερ εἰς ἄλλην, οὐκ εἰς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἀναφέρουσιν. Πρῶτον τοίνυν γένος σημαϊνόμενόν ἐστὶ τὸ ἄθροισμα τὸ τοιοῦτον, οἷον, 35 ὡς αὐτὸς φησιν, Ἑρακλειῶν καὶ τὸ τῶν Ἑρακλειδῶν γένος, ὃ κέκληται οὕτως τῇ τε σχέσει τῇ πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ πρὸς ἀλλήλους ποικίλη καὶ

21 λεγομένων κατηγορεῖσθαι B 23 Περὶ — γένους en marge B, om AG

διαφόρῳ κατὰ τὴν τάξιν οὕση καὶ τοὺς βαθμοὺς καὶ τῇ τῶν ἄλλων γενῶν διαστολῇ.

Δεύτερον σημαϊνόμενόν ἐστι τοῦ γένους ἡ ἀρχὴ τῆς ἐκάστου γενέσεως, εἴτε ἀπὸ τοῦ τεκόντος, εἴτε ἀπὸ τοῦ τόπου λαμβανομένη· ὡσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἀρχὴ τῆς ἐκάστου γενέσεως ἐστίν, οὕτω καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ γέγονε δύναται εἶναι. Ἐἴτα τίθησι παραδείγματα τὰ μὲν τῆς ἐμψύχου ἀρχῆς ἵγουν τῶν γονέων, τὰ δὲ τῆς ἀρχῆς ἀψύχου, τουτέστι τοῦ τόπου, καὶ ταῦτα διπλᾶ, τὴν διπλὴν σχέσιν δηλῶν τῆς ἀρχῆς· ἐκάτερον γὰρ τούτων, ὁ τε γεννήσας καὶ ὁ τόπος, ἢ κατὰ τὸ προσεχὲς λαμβάνονται, ἢ κατὰ τὸ πόρρω, ὡσπερ Ὀρέστης ἀπὸ Ταντάλου τὸ γένος ἔλκειν λέγεται, τῆς πόρρω ἀρχῆς, ὁ δὲ Ἰλλος ἀπ' Ἡρακλέους, τῆς προσεχοῦς· καὶ πάλιν, ὁ μὲν Πίνδαρος Θηβαῖος, ἐπὶ ἀπὸ Θηβῶν, ὁ δὲ Πλάτων, Ἀθηναῖος, ἐπὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἐκ τίνος πολιχνίου τῶν Ἀθηνῶν καὶ περὶ Ἀθήνας.

Ταῦτα εἰπὼν, παραβάλλει τὰς δύο ταύτας σημασίας τοῦ γένους, καὶ φησὶ προχειρότερον εἶναι τὸ δεύτερον σημαϊνόμενον, ὡσάνει λέγων ὅτι τὸ τοῦ γένους ὄνομα εὐλογώτερόν τε καὶ ἀρχοειδέστερον ἀρμόττει τῷ γένει κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον λαμβανομένῳ ἢ κατὰ τὸν πρῶτον· „Οἱ ἐκ γένους γὰρ, φησί, κατάγοντες Ἡρακλέους Ἡρακλεῖδαι λέγονται“· ὡστε τὸ ἄθροισμα καλεῖται γένος καὶ ἐστὶ διὰ τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ γένος τὸ ὡς ἄθροισμα, διὰ τὸ γένος τὸ ὡς ἀρχή. Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ ὄνομα τοῦ γένους ἀρχοειδέστερον ἀρμόττει τῷ γένει τῇ ἀρχῇ τῆς γενέσεως παρὸ τῷ πλήθει καὶ τῷ ἄθροισματι τῶν ἀπ' αὐτῆς κατιόντων | καὶ ἐστὶ τὸ γένος τῆς ἀρχῆς ὡσπερ αἰτία τοῦ γένους τοῦ ἄθροίσματος, διὰ τοῦτο καλῶς εἴρηται, ὅτι προχειρότερον ἐστὶ καὶ γνωριμώτερον τὸ δεύτερον σημαϊνόμενον. Ἔστι δὲ προχειρότερον καὶ γνωριμώτερον ἀπλῶς, καθόσον αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ λοιποῦ καὶ πρότερον· ἡμῖν δὲ γνωριμώτερόν ἐστὶ τὸ πρότερον σημαϊνόμενον· πρότερον γὰρ ἐντυγχάνομεν τῷ ἄθροισματι καὶ τῷ πλήθει, εἴτα τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν ἀναφέρει ζητοῦμεν καὶ ὀνομάζομεν. Καὶ ἄλλως δὲ προχειρότερόν ἐστὶ τὸ δεύτερον σημαϊνόμενον· ὑποκειμένου γὰρ τοῦ τὸ γένος ἀπὸ τοῦ γεννᾶσθαι ἢ γίνεσθαι παρηγμένον εἶναι, ἐκεῖνο προχειρότερον λέγεται γένος, ὡπερ ὁ τοῦ γένους λόγος ἀρμόττει· τοιοῦτον δὲ ἐστὶ τὸ δεύτερον σημαϊνόμενον· ὁ γὰρ λόγος τοῦ γεννᾶν τῇ ἀρχῇ τῆς γενέσεως ἀποδίδεται κυριώτατα.

Ἐπὶ τούτοις τίθησι τὸ τρίτον τοῦ γένους σημαϊνόμενον, περὶ οὗ δὴ καὶ σκοπεῖ λέγων ἄλλῳ λέγεσθαι τρόπῳ γένος ὃ ὑποτάσσεται τὸ εἶδος, τουτέστιν ὅπερ γένος ἔχει ὑφ' ἑαυτὸ πλείω εἶδη, καὶ φησὶν ὅτι ἴσως ὠνόμαστα καὶ τὸ τοιοῦτο γένος κατὰ τινα ὁμοιότητα τοῦ γένους τῷ τε προτέρῳ καὶ δευτέρῳ τρόπῳ λαμβανομένου· ὡσπερ γὰρ τὸ γένος τῷ προτέρῳ τρόπῳ λαμβανόμενον ὁμοίωσις ἐστὶ καὶ συνάθροισις πολλῶν, οὕτω καὶ

τουτί τὸ τρίτον γένος καὶ λογικὸν ἐπιφέρει πλῆθος εἰδῶν, καὶ ὡσπερ τὸ γένος κατὰ τὸν δεύτερον λαμβανόμενον τρόπον ἐστὶν ἀρχὴ τῆς τῶν πολλῶν ἐκείνων γενέσεως, οὕτω καὶ τὸ λογικὸν τοῦτο γένος ἀρχὴ ἐστὶ τῶν ἰδίων εἰδῶν.

Θεὶς οὖν τὰ πολλὰ τοῦ γένους σημαίνόμενα καὶ ἐξηγησάμενος ἑαυτὸν εἰπόντα πολλαχῶς τοῦτο λέγεσθαι, καίτοι πρὸς ἐνδειξιν τῆς ὁμωνυμίας ἐχρήσατο τῇ τῶν σημαινομένων ἀπαριθμήσει, οὐ πρὸς ἀκρίβειαν· πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα παρήκεν, ἃ τίθησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μετὰ τὰ φυσικά· εὐθύς ἐκλέγεται τὸ γένος ἐν τῷ σημαινομένῳ ἐκείνῳ περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗ καὶ τὴν ὑπογραφήν ἀποδίδωσι, παρ' ἄλλων λαβῶν, τῶν Περιπατητικῶν δῆπου, οἷς εἶπεν ἀκολουθεῖν. Καὶ ἡ ὑπογραφή ἐστὶν αὕτη· „Γένος ἐστὶ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγοροῦμενον.“

Ἐἶτα ἐξηγεῖται τὴν ὑπογραφήν, λέγων· „Τῶν γὰρ κατηγορουμένων“, καὶ τὰ ἐξῆς. Τὸ μὲν οὖν κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι ὡς γένος λαμβάνει, οὐχ ἀπλῶς τὸ κατηγορεῖσθαι, ἐπεὶ ἕνια καθ' ἑνὸς μόνου κατηγορεῖται, οἷον τὰ άτομα. Τὰ δὲ πέντε ταῦτα κατηγορικά, ἃ καὶ παραδείγμασι φανεροῖ, κατὰ πλειόνων κατηγοροῦνται. Τῇ προσθήκῃ γοῦν τοῦ πλειόνων διελόμενος τὰ πέντε ταῦτα κατηγορικά τῶν τε ἀτόμων οὐσιῶν καὶ τῶν μερικῶν συμβεβηκότων καὶ ἀχωρίστων, ἅπερ κατηγορεῖσθαι μὲν λέγονται, ἀλλ' οὐ κυρίως, διότι καθ' ἑνός, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ κατηγορικά λέγονται, καὶ συστείλας τὸ ὄνομα τῆς κατηγορίας καὶ τοῦ κατηγορικοῦ εἰς τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι, καὶ τοῦτο λαβῶν ὡς γένος τῶν πέντε κατηγορικῶν, ὧ κεχώρισται ταῦτα τῶν ἑτερογενῶν, εἶτα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς ὑπογραφῆς ἐπισκέπτεται, οἷς ὡς οὐσιώδεσι καὶ εἰδοποιοῖς διαφοραῖς χωρίζει τὸ γένος τῶν ἄλλων τεσσάρων κατηγορικῶν τῶν ἀντιδιηρημένων, ἅτινα κοινωνεῖ μὲν τῷ γένει τῷ κατὰ πλειόνων λέγεσθαι ὡς τινι γενικῇ καὶ κοινῇ φύσει καὶ ἰδιότητι, διακέκριται δὲ ἰδίαις διαφοραῖς. Ἐπεὶ γὰρ εἶδη, φησί, καὶ διαφορὰ καὶ ἴδια καὶ συμβεβηκότα κατὰ πλειόνων λέγονται, τὸ μὲν διαφερόντων τῷ εἶδει πρόσκειται ἐν τῇ τοῦ γένους ὑπογραφῇ πρὸς διάκρισιν τῶν εἰδῶν, ἅπερ οὐ κατὰ διαφερόντων εἶδει ἀλλὰ κατὰ διαφερόντων ἀριθμῶ λέγεται· τῇ δ' αὐτῇ πως διαφορᾷ καὶ τοῦ ἰδίου διαφέρει τὸ γένος· κάκεινο γάρ, ὡσπερ τὸ εἶδος, οὐ κατὰ διαφερόντων τῷ εἶδει κατηγορεῖται, ἀλλὰ κατὰ διαφερόντων ἀριθμῶ, τουτέστιν ἀτόμων, εἰ καὶ τὸ εἶδος διενήνοχε τοῦ ἰδίου πάλιν, ὅτι τὸ μὲν ἰδίον καὶ τοῦ εἶδους κατηγορεῖται οὐ ἐστὶν ἰδίον, ἐνός μέντοι, καὶ τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος ἀτόμων· τὸ δὲ εἶδος ἀτόμων μόνον κατηγορεῖται. Τὸ δὲ ἐν τῷ τί ἐστὶ πρόσκειται ἐν τῇ τοῦ γένους ὑπογραφῇ, ὥστε διαστείλαι αὐτὸ τῆς τε διαφορᾶς καὶ τῶν συμβεβηκότων, λέγω δὲ τῶν κοινῶς καὶ κατὰ πλειόνων λεγομένων συμβεβηκότων, ὧν καὶ διαστέλλειν τὸ γένος

βουλόμεθα· τῶν γὰρ ἰδίως συμβεβηκότων πρότερον διεστείλαμεν τῇ προσθήκῃ τοῦ κατὰ πλειόνων. Τούτων τοίνυν τῶν κοινῶς συμβεβηκότων καὶ τῆς διαφορᾶς χωρίζει τὸ γένος, ἢ προσθήκη τοῦ ἐν τῷ τί ἐστι· ταῦτα γὰρ οὐκ ἐν τῷ τί ἐστι κατηγοροῦνται, ἀλλ' ἐν τῷ ὅποιον τί ἐστι· πρὸς γὰρ τὴν δὲ τοῦ ὅποιον τί ἐστιν ἢ πῶς ἔχον ἐστὶ γινομένην ἐρώτησιν ἀποδίδονται. Ταῦτα δὲ ἕκαστα φανεροὶ παραδείγμασι καὶ ἐπεξεργασίαις ὁ Πορφύριος, αἱ πρόδηλοι εἰσὶν ἐν τῷ γράμματι.

f. 83 Ταῦτα εἰπὼν, | ἐπανακεφαλαιούται τὴν τῆς ὑπογραφῆς ἐξήγησιν, καὶ συντόμως ἄπερ πρότερον εἶπεν ἐκτίθεται τρόπῳ ἐπαναλήψεως, λέγων τί μὲν βούλεται τὸ κατὰ πλειόνων ἐν τῇ τοῦ γένους ὑπογραφῇ, τί δὲ τὸ διαφερόντων τῷ εἶδει, καὶ τί τὸ ἐν τῷ τί ἐστιν.

Ἐντεῦθεν τοίνυν συμπεραίνει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ γένους ἀποδοθῆναι καλῶς. Τότε γὰρ ὁ ὀρισμὸς καλῶς ἔχειν λέγεται, ὅποταν τοῖς αὐτοῦ μέρεσι τὸ ὀριστὸν ἐκ πάντων τῶν ἄλλων χωρίζεται, καὶ ὅποταν πάντα τὰ οὐσιώδη τοῦ ὀριστοῦ ἐγκλείωνται καλῶς τῷ ὀρισμῷ· οὕτω δὲ ἔχει καὶ ὁ τοῦ γένους ἀποδοθεὶς ὀρισμὸς· εἰρήσθω γὰρ τέως ὀρισμὸς. Οὐδὲν ἄρα περισσὸν οὐδὲ ἔλλειπον περιέχει· περισσὸν μὲν οὐδέν, ὅτι πάντα τὰ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ ἐπουσιώδη ἀπεσκευάσατο· οὐδὲν δὲ ἔλλειπον, ὅτι πάντα τὰ οὐσιώδη συμπεριέλαβεν.

20 Δεῖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι ἔλλειψις οὐσιώδους τινὸς ὑπερβολὴν ἐν τῷ ὀριστῷ ποιεῖται καὶ οὐ διακρίνει πάντων τῶν ἄλλων ὧν ἀνάγκη διακρίνεσθαι, τῶν ὁμογενῶν δηλονότι· προσθήκη δὲ τινος ἐπουσιώδους ποιεῖ ἔλλειψιν ἐν τῷ ὀριστῷ καὶ διακρίνει αὐτὸ καὶ τῶν ὁμοειδῶν αὐτῶν, ἐκεῖνο μὲν, ὡς ὅταν λέγωμεν· „Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικόν“· οὐ γὰρ διακρίνομεν τὸν 25 ἄνθρωπον τῶν ἀγγέλων διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ θνητοῦ, οὐ δὴ προστεθέντος, κακείνων διακρίνομεν αὐτόν· εἰλήφθω γὰρ τέως τὸ θνητόν ὡς διαφορά, καὶ οἱ ἄγγελοι ὡς ὁμογενεῖς ἡμῖν· ἄμεινον γὰρ ὕστερον περὶ τῶν τοιούτων ἐπισκεψόμεθα· τὸ δὲ δεύτερον, ὅποταν λέγωμεν· Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικόν, θνητόν, γραμματικόν· ἐνταῦθα γὰρ τῇ προσθήκῃ τοῦ ἐπουσιώδους 30 τούτου τοῦ γραμματικοῦ τὸ ὀριστὸν συνεστείλαμεν· ὀλίγοις γὰρ τῶν ἀνθρώπων, τοῖς γραμματικοῖς, ἀρμόττει οὗτος ὁ ὀρισμὸς. Τούτων τοίνυν καὶ ἀμφοτέρων τῶν κακιῶν ἀπηλλάχθαι φησὶν ὁ Πορφύριος τὴν ὑπογραφὴν τὴν ἀποδοθεῖσαν τῷ γένει. Τῆς ἐννοίας δὲ εἶπεν ἢ τῆς ἐννοίας τῆς ὀφειλομένης τῷ γένει ἢ τοιούτῳ, ἢ τῆς ἐννοίας τοῦ γένους, τουτέστι τῆς 35 ἐπινοίας, ἐπεὶ τὴν ἐπινόειαν τοῦ γένους ὀρίζεται.

Σημειώσεις.

Ἰστέον, ὅτι τὸ ἔοικεν ἐνταῦθα οὐκ ὡς ἐνδοιάζων λέγει, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ φανερόν ἐστι καὶ ἐστιν | ἀληθείας ἐνδεικτικόν, οὐκ ἀμφιβολίας·

καὶ τοῦ ἀπλῶς τέσσαρα σημαίνοντος· τὸ καθόλου, τὸ κυρίως, τὸ μάτην καὶ τὸ μοναχῶς, νῦν ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου σημαυνομένου τοῦτο παρείληφεν· πολλαχῶς γάρ, φησί, λέγεσθαι τὸ γένος σαφές ἐστὶ καὶ πᾶσι δοκοῦν.

Εὐλόγως δὲ διακρίνει τὴν πολλαπλότητα τῆς φωνῆς. Ὡσπερ γάρ τὸ ἀδιάκριτόν ἐστὶν αἰτία συγχύσεως καὶ ἀγνοίας καὶ πρόοδος εἰς ἁμωυμίαν, 6 ἐξ ἧς τὰ πολλὰ τῶν σοφισμάτων καὶ αἱ ἀπάται τίκτονται, οὕτω καὶ ἡ διάκρισις ἐστὶν αἰτία καὶ ἀρχὴ τῆς διωρισμένης ἐπιστήμης. Διὸ ταύτην τὴν φωνήν, ἣτις ἐστὶ τὸ γένος, διακρίνει, καὶ ἐστὶν ἡ διαίρεσις αὕτη φωνῆς διαίρεσις εἰς διαφόρους σημασίας· ἀνθ' ἑτοῦ καὶ μᾶλλον οἶμαι τὰ πέντε ταῦτα φωνὰς ὑπὸ τοῦ Πορφύριου κληθῆναι, ἔτι διαίρει τούτων ἕκαστον 10 ὡς φωνήν εἰς διάφορα σημαίνόμενα, ἢ διὰ τὸ μὴ εἶναι πράγματα ἀλλ' ἐπινοίας· τί γὰρ κοινὸν ἐπινοία τε καὶ φωνῆ, εἰ μὴ τις καταχρησθῆται μέλλοι τῷ ὀνόματι τῆς φωνῆς;

Παρὰ ταῦτα ὁ μὲν πατήρ ἀρχὴ τῆς ἐκάστου γενέσεως λέγεται, διότι ἐξ ἑαυτοῦ ἀποτέμνει τι, ἐξ οὗ γίνεται ἡ γένεσις διδοῦσα καὶ τὸ ὄνομα 15 καὶ τὸ εἶδος τῷ γεννωμένῳ. Καὶ μᾶλλον ἐστὶν ἀρχὴ γενέσεως ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ διὰ τὸ τὴν μὲν μητέρα μόνην τὴν ὕλην εἰσφέρειν τῷ γεννωμένῳ, τὸν δὲ πατέρα καθάπερ ποιοῦν μερικὸν τὴν ὕλην διατιθέναι καὶ τὸ εἶδος εἰσάγειν ἐν αὐτῇ δι' ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ τόπος ἀρχὴ καλεῖται γενέσεως τῷ διαφυλάττειν τε καὶ παρονομάζειν ἀφ' ἑαυτοῦ· ὁ γὰρ τόπος παρονομάζει 20 τὸ ἐν τῷ τόπῳ καὶ διατηρεῖ τῶν βλαβερῶν, ὅσον οἶόν τε, πάντων αὐτό· ὡς δ' ὑπ' ἐνίων εἶωθε λέγεσθαι, ἐπεὶ ὁ τόπος ἐστὶ τὸ πέρασ τοῦ περιέχοντος ἡγουν ἢ ἐσχάτη ἐπιφάνεια, τὸ μὲν ἐν τῷ τόπῳ ὑλικόν ἐστὶν ἢ ἐσχάτη ἐπιφάνεια τοῦ περιέχοντος σώματος, ἢ δὲ δύναμις τῆς ἐπιρροῆς ἐκ τοῦ οὐρανίου σώματός ἐστὶ τὸ ἐν τῷ τόπῳ εἰδικόν· καὶ τοῦτό ἐστὶν ἡ ἀρχὴ 25 τῆς γενέσεως, καὶ πᾶν τὸ γεννώμενον τῇ δυνάμει τῆς ἐπιρροῆς τῶν σωμάτων καὶ τῶν πλανητῶν τῶν ἐπουρανίων γεννᾶται, καὶ αὕτη ἢ ἐπιρροή ἐστὶν ἐν πάσῃ γενέσει εἰδικὸν εἶτουν εἶδος οὐσιῶδες, ὡς εἴρηται. Ὁρῶμεν γάρ τινα ἐν μιᾷ | ἐπαρχίᾳ γινόμενα, ἅπερ οὐ γεννῶνται ἐν ἄλλῃ, ὡσπερ f. 34 οἱ σκορπίοι γεννῶνται ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἄλλαις ἐπαρχίαις, ἐν δὲ τῇ Γαλατίᾳ 30 ἢ Γερμανίᾳ οὐ γεννῶνται· καὶ γυναῖκες εἰωθυῖαι συλλαμβάνειν τε καὶ γεννᾶν ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ ἐν ἄλλῃ παραγενόμενα ἀτοκοῦσιν διὰ τὸ τὴν τοιαύτην ἐπιρροήν τῶν ὑψηλοτέρων σωμάτων μὴ εἶναι ἐκεῖ διατεθειμένην πρὸς τὴν γένεσιν. Καθόσον γοῦν ἐκάστη χώρα ἢ πόλις ὑπόκειται τινὶ ἐπιρροῇ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἧς τῇ δυνάμει τὰ γεννώμενα τῆδε γεν- 35 νῶνται, καὶ ἡ χώρα αὕτη ἢ ἡ πόλις ἀρχὴ τῆς γενέσεως δύναται λέγεσθαι.

Πρὸς τούτοις εἰδέναι δεῖ, ὅτι λέγων ὁ Πορφύριος τὸ ἄτομον καθ' ἑνὸς μόνου κατηγορεῖσθαι, οὐ καλῶς δοκεῖ λέγειν· ὁ γὰρ Φιλόσοφος ἐν ταῖς Κατηγορίαις φησὶν, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης οὐσίας οὐδεμία κατηγορία

1 Σημ. τὸ ἀπλῶς δ' τὸ καθόλου, τὸ κυρίως, τὸ μάτην καὶ τὸ μοναχῶς répété en marge C 17 εἰσφέρειν τὴν ὕλην BC

γίνεται. Ἀλλὰ φημι διπλὴν εἶναι τὴν κατηγορίαν, κυρίως δηλονότι, καὶ οὐ κυρίως· κυρίως μὲν, ἐν ἣ τὸ μᾶλλον καθόλου κατὰ τοῦ ἦττον καθόλου λέγεται, οἷον τὸ ζῶον κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ τὸ χρῶμα κατὰ τῆς λευκότητος· οὐ κυρίως δὲ ἐστίν, ὅταν τὸ αὐτὸ καθ' ἑαυτοῦ κατηγορηται· καὶ ὁ λόγος τούτου δῆλός ἐστι· πᾶν γὰρ τὸ κατηγορούμενον ὀφείλει δηλοποιητικὸν εἶναι τοῦ ὑποκειμένου· τοιοῦτον δὲ ἐστὶ τὸ καθόλου· τὸ γὰρ καθολικώτερον ἀεὶ γνωριμώτερον ἐστὶν ἐκείνου οὗ κατηγορεῖται· ἀλλὰ τὸ ἄτομον οὐκ ἐστὶ καθολικώτερον· ὅθεν οὐδὲ γνωριμώτερον ἑαυτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἄτομον οὐκ ἐστὶ δηλοποιητικὸν ἑαυτοῦ· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά.

Ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸς τὸ καθ' ἑνὸς μόνου κατηγορεῖσθαι τὸ ἄτομον ἐνίστασθαι τινὰς δυνατόν· δυνάμεθα γὰρ περὶ τοῦδε τοῦ ἀνθρώπου λέγειν, ὅτι Πέτρος ἐστίν, καὶ περὶ τοῦδε καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων· ἐνδέχεται γὰρ πολλοῖς τοῦτο τοῦνομα κείσθαι, τὸ Πέτρος. Ἀλλὰ δεῖ λέγειν, ὅτι διπλὴ ἐστὶν ἡ κατηγορία· ἢ μὲν δηλονότι κατὰ τὸ πρᾶγμα, ἢ δὲ κατὰ τὴν φωνήν. Τὸ τοίνυν ἄτομον οὐ κατηγορεῖται πολλῶν κατὰ τὸ πρᾶγμα· οὐδεμία γὰρ ἐστὶ κατηγορία τοιαύτη· ὁ Σωκράτης ἐστὶ Πέτρος, ἢ ὁ Πλάτων ἐστὶ Πέτρος· ἀλλὰ κατὰ τὴν φωνήν τοῦτο δυνατόν ἐστίν· ἢ γὰρ Πέτρος φωνὴ πολλοῖς ἀποδίδασθαι δύναται. Εἰ δὲ λέγομεν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐστὶν ἄτομον, ὁ Πλάτων ἐστὶν ἄτομον, ἐνταῦθα | τὸ ἄτομον κατὰ πολλῶν μὲν λέγεται, ἀλλ' οὐ σημαίνει πρᾶγμα, ἀλλ' ἐπίνοιαν ἐφαρμοττομένην τῷ πρᾶγματι τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου, οὐ μέντοι γε συνωνύμως κατηγορούμενην, ἀλλὰ παρωνύμως, ὡς εἴρηται πρότερον.

Ὡσαύτως φημὲν καὶ περὶ τῶν δεικτικῶν ἢ ἀναφορικῶν ὀνομάτων ἵγουν τοῦ ὅδε καὶ ἦδε καὶ τοδί, ὅτι ταῦτα διχῶς λέγονται θεωρεῖσθαι· ἢ καθόσον διωρισμένως πρᾶγμα τι δεικνύουσιν, καὶ οὕτω καθ' ἑνὸς μόνου κατηγοροῦνται· ἢ λαμβάνονται κατὰ πάντα τρόπον τοῦ ἀποδεικνύουσι τὰ δυνάμενα κατ' αὐτῶν λέγεσθαι, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατηγοροῦνται κατὰ πλειόνων.

Διὸ καὶ τὸ ἄτομον ὑπ' ἐνίων διχῶς λέγεται, δηλονότι ἄτομον σεσημειωμένον καὶ ἄτομον ἀορισταῖνον. Καὶ σεσημειωμένον μὲν ἄτομόν ἐστίν οὗ τινος ἢ οὐσίας ἐν ἑαυτῇ συνάγει τὰς ἰδιότητας τὰς ἀφωρισμένας ἐνί τινι καὶ οὐκ ἄλλῳ, ὡς ὁ Σωκράτης καὶ τὰ τοιαῦτα· ἄτομον δὲ ἀορισταῖνόν ἐστίν ὅπερ ἀφορίζει ἑαυτῷ τὸ ὑποκείμενον ἀπλῶς, οὐ τὰς ἰδιότητας, ὡς τὸ ὅδε καὶ ἦδε καὶ τοδί.

Διαφέρειν δὲ ἀριθμῷ τὰ ἄτομα λέγονται, διότι οὐ διαφέρουσιν εἰ μὴ ποσότητι σεσημασμένη, ἢ διαφορᾷ ἔπεται καὶ ἡ τοῦ ἀριθμοῦ διάκρισις· ὁ γὰρ ἀριθμὸς, κατὰ τὸν Φιλόσοφον ἐν τῇ Φυσικῇ, ἐκ τῆς τοῦ συνεχοῦς διαιρέσεως τίχεται. Ὅπου τοίνυν ὕλη ἐστὶ σεσημειωμένη, ἐκεῖ καὶ ἀριθμοῦ

20 μὲν om BC
marge C

24 λέγεται BC

29 Σημ. ὅτι τὸ ἄτομον διχῶς add en

ἔστι διάκρισις· ἢ δεῖ λέγειν ὅτι, ἐπεὶ ἔν ἐστιν ἕκαστον τῶν ἀτόμων καὶ ἀδιαίρετον τῇ διαιρέσει τοῦ κοινοῦ καὶ ἕκαστόν ἐστι μονάς, διαφέρειν ταύτη λέγονται ἀριθμῶ καὶ μόνῳ τῷ ἀριθμῶ, ὅτι τῷ γένει ἔν εἰσι καὶ τῷ εἶδει, ἀριθμῶ ὄντα τσσαῦτα πεπληθυσμένῳ, ἕσα καὶ ἀτομότητι.

Ἔτι, ὁπόταν λέγη τὰ κοινῶς συμβεβηκότα κατηγορεῖσθαι κατὰ πλειό- 6
νων, σημειοῦσθαι δεῖ, ὅτι τὸ συμβεβηκός ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀτόμου λαμβάνεται ἀπλῶς, καὶ ἔστι τὸ κοινῶς συμβεβηκός, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦδε τοῦ ἀτόμου, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ ἰδίως τινὶ συμβεβηκός· ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ εἶδους, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ ἴδιον. Ἄλλὰ περὶ τούτων προϊόντες ἀμεινον ἐξετάσομεν. 10

Ἔτι, | ὁπόταν λέγη τὸ συμβεβηκός κατηγορεῖσθαι ἐν τῷ ὁποῖον τί f. 35
ἐστὶ, δυνάμεθα λέγειν, ὅτι οὐ καλῶς τοῦτο λέγει· ἢ γὰρ ποσότης ἐστὶ συμβεβηκός, καὶ οὐ κατηγορεῖται ἐν τῷ ὁποῖον, ἀλλ' ἐν τῷ πόσον· καὶ ἢ ἀναφορὰ ὁμοίως συμβεβηκός ὄν, οὐκ ἐν τῷ ποῖον κατηγορεῖται, ἀλλ' ἐν τῷ πρὸς τι· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἄλλὰ δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ 16
κατηγορεῖσθαι τι ἐν τῷ ὁποῖον δύναται νοεῖσθαι διχῶς· ἓνα μὲν τρόπον συνεσταλμένως, καὶ οὕτως ἐκεῖνα μόνον κατηγοροῦνται ἐν τῷ ποῖον, ἄπερ εἰσὶν ἐκ τοῦ γένους τῆς ποιότητος· ἄλλον δὲ τρόπον ἐξηπλωμένως, ὡς ὅταν λέγηται περὶ τινος ἔχοντος τρόπον διοριστικὸν τοῦ λοιποῦ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἢ τε ποσότης καὶ ἢ ἀναφορὰ καὶ τὰ ὅμοια ἐν τῷ ὁποῖον τί 20
κατηγοροῦνται· τούτων γὰρ ἕκαστον τρόπον ἔχει διορίζοντος ἅμα καὶ ἡρτημένου· τὸ γὰρ συμβεβηκός καὶ διορίζει τὴν οὐσίαν καὶ ἡρτηται αὐτῆς πρὸς τὸ εἶναι.

Leçon IX.

Questions diverses.

26

ΑΝΑΓΩΣΙΣ ΕΝΑΤΗ.

Ζητήματα.

Ζητεῖσθαι εἴωθεν ὑπὸ πολλῶν εἰ ὁ Πορφύριος ἐνταῦθα ὀρίζειται τὴν τοῦ γένους ἐπίνοιαν, ἢ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑποκείμενον τῇ ἐπινοίᾳ, καὶ ἐκατέρωθεν λέγονται λόγοι πολλοί· τίθενται δὲ ὁμοίως οἱ πλείους τῷ ἐν τῇ ὑπογραφῇ 30
ταύτη ὀρίζεσθαι τὸ πρᾶγμα ᾧ ἐφαρμόζεται ἢ ἐπίνοια τοῦ γένους. Ἄλλ' ἡμεῖς διὰ τὴν τοῦ ζητήματος ποικιλίαν τε καὶ δυσχέρειαν διορίζομεθα ἀπλῶς ἄνευ ἐπιχειρημάτων, ὅτι ἐνταῦθα ὀρίζεται ὁ Πορφύριος τὴν ἐπίνοιαν τὴν συγκεκριμένην· ὀρίζεται γὰρ ἕπερ καθ' αὐτὸ θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ λογικοῦ· ὁ δὲ λογικὸς καθ' αὐτὸ οὐ θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα ἀπολελυμένως, οὔτε μὴν 35
τὴν ἐπίνοιαν ἀπολελυμένως, μᾶλλον μὲν οὖν θεωρεῖ τὴν ἐπίνοιαν τὴν

16 τι om B

17 κατηγορεῖται C

26 Ἀνάγνωσις ἐνάτη om B